

Olsztyn, 13 czerwca 2019 r.

GM.0003.5.1.2019

**Pani
Wioletta Ślaska-Zyśk
Radna Sejmiku Województwa
Warmińsko-Mazurskiego**

Szanowna Pani Radna,

W odpowiedzi na Pani interpelację złożoną w dniu 28 maja 2019 r. w sprawie tłumaczenia obrad Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego przez tłumacza na język migowy oraz obsługi osób głuchych w placówkach służby zdrowia podległych samorządowi województwa, informuje, że w zakresie dotyczącym tłumaczenia Sesji przez tłumacza języka migowego, zgodnie z ustawą z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz.U. z 2017 r. poz. 1824) osoby niesłyszące są zobowiązane zgłosić chęć skorzystania z tłumacza języka migowego i wybranej metody komunikowania się, do właściwego ze względu na właściwość sprawy organu administracji publicznej, co najmniej na 3 dni robocze przed tym zdarzeniem z wyłączeniem sytuacji nagłych. Informacje w tej sprawie znajdują się także na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego pod adresem: <https://bip.warmia.mazury.pl/kategoria/94/informacje-dodatkowe-jezyk-migowy.html>. Na stronie dostępny jest także formularz zgłoszeniowy dla zainteresowanych osób. Informuję ponadto że umowa, której przedmiotem jest transmisja audio-video z obrad do sieci Internet zawarta została zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie, które nie przewidują obowiązku tłumaczenia migowego.

Dotychczas nie wpłynęły do Sejmiku Województwa prośby dotyczące skorzystania z tłumacza języka migowego na Sesji.

W kwestii dotyczącej obsługi osób niesłyszących w jednostkach podległych samorządowi województwa, informuję że w wojewódzkich jednostkach ochrony zdrowia pacjenci niedosłyszący oraz głusi mają zapewniony dostęp do świadczeń medycznych. Personel medyczny nie może odmówić takim osobom świadczenia medycznego, a w przypadku braku możliwości skomunikowania się z pacjentem

zobowiązany jest szukać takich środków, które umożliwią porozumienie się z chorym. W poszczególnych jednostkach organizacja obsługi osób głuchych i niedosłyszących dostosowana jest do specyfiki placówki i rodzaju udzielanych świadczeń.

W Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Olsztynie pacjenci głusi i niedosłyszący mogą dokonać rejestracji samodzielnie korzystając z aplikacji „Rejestracja e-Pacjent” znajdującej się na stronie internetowej szpitala lub osobiście w rejestracji przychodni. Rejestratorki poświęcają dostateczną ilość czasu, tak by rejestracja zakończyła się pomyślnie. Obecnie jedna rejestratorka rozpoczęła kurs języka migowego. Lekarze specjaliści Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Olsztynie nie posiadają umiejętności porozumiewania się językiem migowym, jednakże dobierają takie dostępne formy wzajemnego przekazu informacji, aby proces komunikacji nie stanowił bariery dla chorego.

W Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Elblągu w przypadku pojawienia się pacjentów głuchych i niedosłyszących korzysta się z Tłumacza Języka Migowego On-line, dostępnego na stronie internetowej Biura Rzecznika Praw Pacjenta w Warszawie. Szpital posiada na stronie internetowej "Elektroniczną rezerwację terminu wizyty w poradni". Ponadto strona internetowa www.szpital.elblag.pl dostosowana jest dla osób z wadami wzroku i słuchu (zgodna z wytycznymi dla dostępności treści internetowych - WCAG 2.0)

W Wojewódzkim Specjalistycznym Szpitalu Dziecięcym w Olsztynie możliwość porozumiewania się językiem migowym za pośrednictwem przeszkolonego pracownika jest dostępna w następujących punktach szpitala (oznaczonych dodatkowo symbolem graficznym): Szpitalny Oddział Ratunkowy, Punkt Przyjęć Planowych, Rejestracja Przychodni Specjalistycznej, Rejestracja w pawilonie rehabilitacyjnym, Rejestracja RTG, Poradnia Medycyny Rodzinnej. W pozostałych komórkach należy zgłosić chęć skorzystania z tłumacza języka migowego najpóźniej na 1 dzień przed planowaną wizytą w szpitalu. Informacja o sposobach kontaktowania się w tych sprawach umieszczona jest na pierwszej stronie witryny internetowej szpitala pod odpowiednim symbolem graficznym. Wszelkie niezbędne bądź dodatkowe informacje osoby głuche i niedosłyszące mogą uzyskać za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Samodzielny Publiczny Zespół Gruźlicy i Chorób Płuc w Olsztynie osobie niesłyszącej lub głuchoniewidomej zapewnia możliwość skorzystania z pomocy

tłumacza języka migowego, którym jest pracownik Szpitala. Pacjent niesłyszący lub głuchoniewidomy ma również prawo do korzystania z pomocy wybranej przez siebie osoby. W Szpitalu opracowano procedurę dotyczącą porozumiewania się z pacjentem głuchoniemym, a informacja dotycząca kontaktu z tłumaczem języka migowego jest dostępna na oddziałach szpitala.

W Wojewódzkim Zespole Lecznictwa Psychiatrycznego w kontaktach z osobami głuchymi i niedosłyszącymi postępuje się zgodnie ze zbiorem podstawowych zasad postępowania z pacjentem z niepełnosprawnością słuchu, przesłanym przez Ministerstwo Zdrowia, z którymi zapoznano personel medyczny.

W Samodzielnym Publicznym Specjalistycznym Psychiatrycznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej we Fromborku pacjenci z niepełnosprawnością w zakresie słuchu mają możliwość korzystania z pomocy pracownika szpitala znającego podstawy języka migowego lub osoby wskazanej przez pacjenta. Szpital zatrudnia pracowników znających podstawy języka migowego na następujących stanowiskach: terapeuta zajęciowy, specjalista psychoterapii uzależnień, opiekun medyczny, pielęgniarka oddziałowa, pedagog resocjalizacji. Od 2018 roku umożliwiono pacjentom korzystanie z e-usług obejmującą rejestrację do szpitala oraz załatwianie wielu innych spraw poprzez wysłanie wiadomości SMS lub e-maila.

Wojewódzki Szpital Rehabilitacyjny dla Dzieci w Ameryce zajmuje się tylko osobami niepełnoletnimi, dlatego zawsze z pacjentem jest rodzic lub inny opiekun, który umożliwia kontakt z osobą z wadą słuchu. Szpital daje możliwość stałego pobytu opiekuna w trakcie hospitalizacji. W przypadku starszych dzieci stosuje się formę komunikacji pisemnej. Dodatkowo w wewnętrznych procedurach szpitala jest przewidziane, że w przypadku pacjenta z wadą słuchu uniemożliwiającą kontakt, Stowarzyszenie Rehabilitacji i Pomocy Osobom z Wadami Słuchu „Pokonać Ciszę” w Olsztynie wskazuje osoby przeszkolone w języku migowym. Dotychczas taka sytuacja nie wystąpiła.

W Wojewódzkim Szpitalu Rehabilitacyjnym w Górowie Iławeckim, było kilku pacjentów z istotnymi ograniczeniami słuchu. Mimo, że dotychczas żaden z pracowników nie był przeszkolony z języka migowego, nie wystąpiły problemy z porozumieniem się z takimi pacjentami. Szpital planuje, aby przynajmniej dwie osoby ukończyły kurs języka migowego.

W Samodzielnym Publicznym Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym w Reszlu zatrudniona jest osoba przeszkolona i posługująca się językiem migowym, co ułatwia możliwość porozumiewania się z osobami głuchymi i niedosłyszącymi. Podobnie komunikacja z osobami głuchymi i niedosłyszącymi odbywa się w Samodzielnym Publicznym Ośrodku Rehabilitacyjno-Terapeutycznym w Elblągu - pracownicy działu psycho-pedagogicznego, głównie logopedzi, znają podstawy języka migowego.

W Wojewódzkim Ośrodku Medycyny Pracy w Olsztynie komunikacja z osobami z wadami słuchu, w przypadku kontaktu bezpośredniego, odbywa się pisemnie, a personel dokłada wszelkich starań, aby badanie odbyło się prawidłowo z przekazaniem wszelkich niezbędnych informacji. Wskazana metoda wydłuża nieco proces komunikacji, ale jest w badaniach na potrzeby medycyny pracy całkowicie wystarczająca. Komunikacja zdalna jest możliwa za pomocą e-mail lub fax. Osoby głuche i niedosłyszące pojawiają się w Ośrodku bardzo sporadycznie.

W Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Olsztynie przyjmowanie zgłoszeń alarmowych od osób głuchych prowadzone jest przez Centrum Powiadamiania Ratunkowego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie. Służy do tego dedykowana osobom głuchym aplikacja Deaf Help, w tworzeniu której brali udział również przedstawiciele WSPR w Olsztynie. Zgłoszenia przyjęte przez operatora numeru alarmowego są przekazywane dyspozytorom medycznym w dyspozytorni medycznej w Olsztynie, stąd dysponowane są zespoły ratownictwa medycznego. Na miejscu zdarzenia członkowie zespołów mogą porozumiewać się z osobą głuchą za pomocą wskazanego przez pacjenta tłumacza (również poprzez smartfon), na podstawie mowy pisanej lub za pomocą prostych gestów. W trakcie realizacji przygotowywana jest książeczka z tłumaczeniem na polski język migowy podstawowych wyrażen medycznych – jest ona tworzona przy udziale Urzędu Wojewódzkiego, WSPR w Olsztynie oraz środowiska osób głuchych. Docelowo zakłada się posiadanie takiego słowniczka zarówno przez osoby głuche, jak i personel zespołów ratownictwa medycznego.

Ograniczenia w dostępie do świadczeń dla pacjentów głuchych i niedosłyszących występują w Wojewódzkim Ośrodku Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Giżycku, gdzie z braku wykwalifikowanej kadry posługującej się biegle językiem migowym, nie świadczy się usług terapii stacjonarnej dla osób głuchych uzależnionych od alkoholu. W przypadku Ośrodka Rehabilitacji Uzależnionych Doren

w Różewcu przyjmowanie osób z poważnymi wadami słuchu nie jest możliwe z uwagi na przyjęte metody terapeutyczne, głównie w postaci terapii grupowej i interakcji między pacjentami.

Pragnę zapewnić, że w ramach sprawowanego nadzoru, będziemy zwracali uwagę w podległych jednostkach ochrony zdrowia na rozwijanie metod komunikacji z osobami z wadami słuchu, dostosowanymi do specyfiki pacjentów i rodzaju udzielanych świadczeń.

Jednocześnie informuję, że do wszystkich jednostek samorządu terytorialnego, na dzień 5 czerwca 2019 r. jest to 51 samorządów gminnych, wdrażających usługi opiekuńcze w formie teleopieki, przy wsparciu finansowym Samorządu Województwa, zostaną rozesłane pisma z prośbą o zwrócenie szczególnej uwagi na konieczność objęcia wsparciem w ramach usług teleopiekuńczych osób niesłyszących. Temat ten będzie również podnoszony podczas rozmów z kolejnymi gminami zamierzającymi wdrożyć usługi teleopiekuńcze. W celu umożliwienia osobom niesłyszącym szerszego dostępu do informacji, usług oraz pełniejszego uczestnictwa w życiu publicznym naszego Województwa, np. poprzez wykorzystywanie nowoczesnych technologii (usług tłumacza języka migowego on-line) temat ten nadal będzie poruszany na spotkaniach powiatowych społecznych rad do spraw osób niepełnosprawnych i jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej.

Z poważaniem

Marszałek
Województwa Warmińsko Mazurskiego

Gustaw Marek Brzezina